

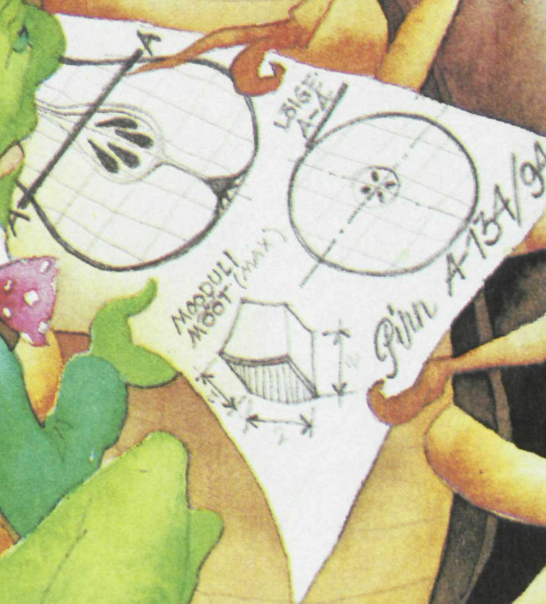
TÄHEKE

ISSN 0134-2266

1994

lõikuskuu 8

OBJEKT:
PIRNI TÜKELDAMINE
INSENER: PROF. PÖRNIKAS
TÖÖDEJUHATAJA: RITSIKAS
TÖÖ TEOSTAJA: SIPELGAPESA

Mida lambid näitavad

HELJO
MÄND

MIDA LAMBID NÄITAVAD?
LAMBID NÄITAVAD VALGUST.
TÄNAVALAMBID NÄITAVAD
AUGUSTIKUU SÜGISE ALGUST.
LAMBID LAHKELT PLINGIVAD:
MINGE HOMMIKUL MÄNNIKUSSE!
HOMMIKUD KÜBARAID KINGIVAD
TEIE KORVI VÕI LÄNNIKUSSE.
KES HILJEM LÄHEB, ON SILMITSI
TÜHJADE LETTIDEGA,
PEAB LEPPIMA USSITANUD
VÕI LÖSSIS BARETTIDEGA.

Illustreerinud JÜRI KASS

Tigu ENO RAUD linalleos

KORD PALAVAGA MOTLES TIGU:
"NÜÜD KULUKS ÄRA VÄIKE LIGU!"
NING ROOMAS KÄHKU LINALIKKU,
KUS PISTIS OMA NINA LIKKU.

MILVI PANGA
Tõnu sahtel

KUMMILIIMI, RAUDNAELU,
MÄRKE, MUTREID; SAAPAPAEU.
MITMES MÕODUS PUDELEID,
KLEEPSE, SILTE, SEDELEID.
NAASKLEID, NUGE. KA RAGULKA
KUULUB MEHE VARA HULKA.
KABE, KÜÜNLAD, PUNAPALGNE
KINGIKS SAADUD SAJAJALGNE.
TRAATI, NIITI, ÖMBLUSNÕELU...
EMA ENNE IKKA MÕELGU,
KUI PILLUB ÄRA BALSAPUID
JA UHIUUSI VURRILUID.
JA KUS SIIS HOIDA TÕRUVARU?
MISKIT POLE ÜLEARI!

Väikese MILVI PANGA
kalamehe laul

REHELT TULID REHELISED,
SEENEMETSAST SEENELISED.
LAADALT TULID LAADALISED,
SAUNALAVALT SAUNALISED.

KÜLAST TULID KÜLALISED,
SÜURED MEHED SUURELISED.
VALLAST TULID VALLALISED,
KALALT TULEN MINA ISE.

Anetal algas erikoolitus

Sellest on möödunud umbkaudu aasta, kui 11-aastase Tallinna poisi Allani koju toodi süsimust siledakarvaline koerakutsikas. Allani oli just sünnipäev tulemas. Kutsikas Aneta oli justkui sünnipäevakingiks. Paljudele lastele on kingitud sünnipäevaks kutsikas, Anetal oli siiski eriline tähendus. Temast loodetakse Allanile mitte ainult sõpra ja mängukaaslast, vaid ka abilist.

Raske haiguse tagajärjel jäi Allan kolmeaastaselt pimedaks. Seega on palju asju, mida ta ei saa teiste laste kombel teha. Ka kooli ei saa Allan üksi minna. Autod ja liiklusrüsin oleksid talle eluohutlikud. Seni saatsid Allani hooldusõde ja ema. Kes teab, ehk varsti aitab teda ka Aneta.

Räägime nüüd Anetast, kes on praegu Tartus eriväljaõppel. Pimeda juhtkoeralt nõutakse

palju. Ta peab olema tasakaalukas, ääretult usuv ja väga taibukas. Kui talle kinnitatakse erilised rakmed (sa näed neid pildil), peab ta mõistma, et siitpeale on ta töö ja mängulust, kõik kõrvalised huvid ning ahvatlevad lõhnad tuleb unustada. Väga vähe on koeratõuge, kellega esindajad saavad sellega hakkama. Labrador-retrieverid on neist ühed tublimad.

Labradori koera esivanemad on pärit Ameerika rannikult, sealtkandist, kust njuufaundlasedki. Kalurid kasutasid neid abilistena püüniste väljatõmbamisel.

Labradori koerad on suurepärase ujujad. Nad ei pelga ka jääkülma vett. Tihe aluskarv teeb labradori kasuka peaaegu et veekindlaks.

Õigesti kasvatatud labrador-retriever on nii inimeste kui teiste koerte suhtes sõbralik ja heatahtlik. Ta ei ründa iial kedagi esimesena, kuid ei lase ka endale liiga teha, kirjutatakse koeraraamatutes. Eestis on see tõug veel haruldane. Alles hiljuti oli meil registreeritud ainult kümmekond labrador-retrieverit.

Peab tunnistama: kutsikaeas on väikesed labradorlased siiski niisama üleannetud kui kõik muud kutsikad. Aneta arvel on Allani raadio läbinäritud juhe (õnneks ei olnud raadio vooluvõrku lülitatud), sakiliseks näsitud prillid, mitu paari kingi, mikrokalkulaator ja üht-teis muudki.

Tänaseks on need väikesed pahateod ammu andeks antud. Seda enam, et üleannetuste kõrval õppis Aneta ka palju kasulikku. Allan õpetas teda rihma otsas tasa-tasa trepist alla minema, kutse peale juurde tulema, esemeid kätte tooma. See viimane on tulevasele juhtkoerale väga oluline. Kui pime juhtub kepi kaotama, peab koer selle kohe talle kätte ulatama. Nüüd siis, nagu eespool öeldud, on Aneta Tartus erikoolitust saamas. Ta peab õppima rakmete tähendust mõistma, juhtkoerana liikudes takistustest mööduma ja palju-palju muud. Aga see on juba teine jutt, millest räägime ehk edaspidi.

JAAN RANNAP

LIONS FØRERHUNDSKOLE OG MOBILITETSENTER

Sellel pildil on kolm pimedate juhtkoera. Kui tahad teada, kuidas Aneta välja näeb, siis vaata neist keskmist. Aneta on täpselt tema moodi, ainult tublisti saledam.

FÄNN

Sulev tuli õuest tuppa ühe väikese poisiga. Nii viie–kuueaastasega. Juuksed olid teisel harjastena püsti, nägu ja käed kriimud ja põlved marraskil.

"See on mu fänn," tutvustas Sulev võorast oma vanemale vennale Kalevile. "Ta käib kogu aeg minu kannul ja iga asja kohta, mis ma teen, ütleb "kihvt". Nüüd näitan ma talle oma mänguasju ja annan midagi päriselt talle."

"Kihvt!" ütleski fänn sedamaid, tõestades, et Sulevi jutul on tõsi taga. Elusat fänni polnud Kalev enne näinud. Ta oli lugenud neist kuulsate jalgpallimeeskondade omadest, kellega terve maailm hädas oli. Sellest tekkiski tal huvi, mis niisugune kuju endast tegelikult kujutab.

Ja oli, mida vaadata.

Sel ajal kui Sulev oma magamisaseme alt mänguasjade kasti lagedale koukis, tõmbas fänn pesukapi ukseid pärani. Soris seal pisut ja hakkas pesu pilduma. Ikka vasakule ja paremale. Puhtad särvid ja püksid, pluusid ja pused, sokid, ja taskurätikud muudkui lendasid potsatades põrandale.

"Ega seal mänguasju ei ole," vedas Sulev oma mänguasjade kasti magamisaseme alt keset tuba.

Fänn kargaski sedamaid uuele jahimaale ja hakkas kastist lelusid välja loopima. Ikka vasakule ja paremale. Vanu autosid ja teisi masinaid, vahtkumist linde ja loomi, mitu karvast mömmitki, kuni... pisike mudelauto vaatas talle vastu. Selline uhke voolujooneline auto, millel isegi ukseid käisid kinni ja lahti. Fänni silmad löid põlema, ta haaras auto pihku ja ütles: "Kihvt!"

"Kihvt!" toonitas Sulev takka, aga lisas kärvesti: "Ei, seda ma sulle ei anna, vali siit midagi muud!"

Fänn pistis auto oma tasku ja jäi kui sammus kindlalt seisma.

"Võtab minu auto endale!" hädaldas Sulev õnnetult ja vaatas abiotsivalt Kalevi poole.

Mis liig, see liig! Kalev marssis otsejoones fänni nina alla ja kamandas: "Anna auto kohe tagasi!"

Fänn kadus kui väle nirk madala pesukapi alla.

"Oota sa!" ähvardas Kalev ja hakkas peitupugenut päevavalgele tirima.

"Ai!" oigas ta ja tõmbas käe tagasi. Fänn oli hambad sisse löönud.

"Mida teha?" vaatasid vennad nõutult teineteisele otsa.

"Ah, las võtab, peaasi, et ära ujub!" otsustas lõpuks Kalev.

Fänn kropsaski pesukapi alt välja ja oli kui tuul läinud. Isegi suud enam ei paotanud, et ütelda: "Kihvt!"

Keset segipaisatud tuba jäid vaid vennad. Üks ilma uhkest mudelautost, teisel veritsev käsi kibedalt kipitamas. "Nagu keravälg oli!" ohkas Sulev.

"Hea veel, et Ufo ei olnud!" ohkas Kalev.

MINE VÕTA KINNI

Taevas on pilves. Või on hoopis pilv taevas, mine võta kinni. Kelle ma kinni võtan, küsid sa. Küsi, küsi. Ega asi nüüd nii hull ka ei ole, et enam küsida ei või. Või on meil küll otsas. Pole enam midagi leiva peale määrada. Ega leiba või võita süüa. Noh, võib ju küll, aga võiga on maitsvam. Ja ega või leiba mustaks määri. Hoopis ilusaks kollakasvalgeks. Leiba pole vaja pärast määrimist pesta ega midagi. Võib muidugi ka võita. Näiteks loosimisel. Või võidujooksus. Või trips-traps-trullis. Aga on see etem, mine võta kinni. Ma räägin lehmast. Mine võta lehm karjamaalt kinni! Siis saame piima. Piima koorime ära. Võid tehakse ju ikka koorest. Loomulikult mitte munakoorest. Ka pajukoorest mitte. Pajukoorest teeme hoopis vilepilli. Vilepillil mängime lõbusaid lugusid. Siis läheb tuju paremaks, kuigi taevas on pilves. Või hoopis pilv taevas, mine võta kinni.

Illustreerinud HENNO KÄO

NALJU

*Isa: "Juku, ma kutsun sind juba neljandat korda. Mis sinust küll niiviisi saab?"
"Kelner, paps."*

*Juku tõmbab kingadele kalosse otsa.
"Jukuke, väljas on kuiv. Pori ei ole," ütleb ema.
"Küll mina juba leian."*

*Juku jookseb Tallinnas mööda Viru tänavat, ajalehepakk kaenlas, ja karjub: "Viimased uudised! Superafäär! Sada inimest petta saanud!"
Üks mööduja ostab ajalehe ja hakkab seda kähku lappama.
Juku lippab edasi, ise karjub: "Viimased uudised! Superafäär! Sada üks inimest petta saanud!"*

*Raivo tirib hiigelsuurt koera sabast.
"Mis sa teed? Ta hammustab sind!" hüüab ema ehmunult.
"Mis sa nüüd, ema! Selle otsaga ta ei hammusta."*

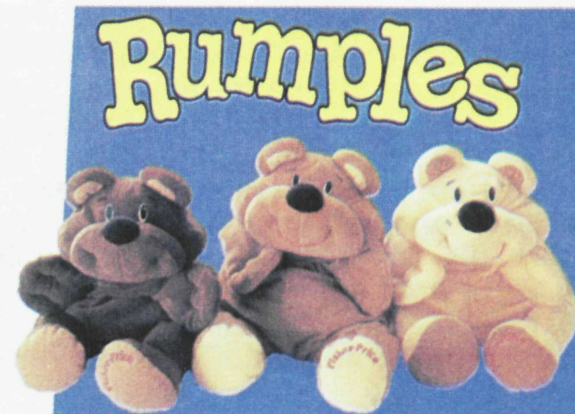
*"Pojake, kas sa tahad endale õde?"
"Ei, ema. Ja ka isa on vastu. Kas sa mäletad, kuidas ta paandas, kui ma püüdsin kassipoega koju tuua."*

Kogunud GUIDO ILVES

HEI, unimüts!

Augustikuu õhtud on pimedad ja sumedad. Neid aitavad sul mõnusaks muuta 12 kaisukaru, kes kodu ja sooja voodit otsivad. Kaisukaru võid endale saada, kui saadad meile jutu, mida sa tahaksid talle esimesel koos veedetud õhtul jutustada. Kui väga häid jutte tuleb palju, siis lähivad 12 kaisukaru loosimisele. Kaisukaru kannatab masinaga pesemist ja ka nõõrile kuivama võid sa ta rahus riputada. Igatahes ootame jutte toimetusse 12. septembriks. Aadress on tuttav: "Täheke" kaisukaru, Pärnu mnt. 67a, EE0007 Tallinn

SVEA TALVING

ÕHTU

Täna õhtul on kogu pere kole väsinud. Keegi ei taha teistega rääkida. Igaüks soovib natuke omaette olla, midagi nosida või vaikselt nokitada.

Ainult Britta ei taha sugugi iseendaga olla. Kõigepealt tahab ta ema sülest isa sülle. Isa sülest suure õe sülle. Suure õe sülest keskmist õde kiusama. Lõpuks on kõik sellest tüütust väntsakast sedavõrd tüdinud, et ema peab ütleva: "Mine too parem aabits, Britta, tuletame veidike tähti meelde." Nüüd püsib Britta vagusi ja keerab muudkui aabitsalehti. "Mis täht see on?" küsib tüdruk M-tähe juures. "See on M," lausub ema. Üheskoos veerivad nad emaga: "M-Õ-M-M-I."

"Aga ema, sinul on ju samuti M-täht sees," uurib Britta. "E-M-A," loeb ta peast. "I-S-A," ütleb ta siis. Isal on S-täht sees.

Korraga on kõigil väsimus nagu pühitud. Terve pere istub ümber pesamuna ja uurib karu-aabitsat. Suur õde õpetab:

"N-I-I, Nii." Keskmine õde näitab: "E ja I on kokku EI."

"P-E-S-U," veerib Britta isaga. "LA-LA-LAA," loevad nad emaga. Siis keerab Britta taas aabitsalehte ja veerib päris omaette: "I-S-A P-E-S-I P-E-S-U." Õige. Tubli! Näe, meie laps õppiski lugema, rõõmustavad kõik. "Oleks nüüd telefon, küll helistaks vanaemale ja teataks ilmatu suurt uudist," arvavad ema ja isa. Ka Britta on uue oskuse üle rõõmus. Ja väsinud. Aabits kaenas, poeb ta ema sülle. Mõne minuti pärast kukuvad silmalaud kinni ja pisike tüdrukutirts magabki.

"Küll täna oli ilus õhtu," ütlevad ema ja isa sosinal.

IRA LEMBER RANNAS

Oli kuum suveilm. Päike paistis kuldsele rannaliivale ja tüüne meri sinetas taevakummiga võidu. Taamal valendas üksik purjekas nagu paberist lelu. Kajakas istus kivil ja vaatas mõtlikult silmapiiri.

Kaks öde lamasid kõhuli liival ja päikesel ei jäänud midagi muud üle kui nad pruuniks praadida.

Tüdrukute vahel lesis koheva karvaga koer, keel ripakil suust väljas. Palav oli. Koer tõusis istuli ja vaatas lamavaid tüdrukuid. Miks nad küll päikesel käes magavad? Iseasi, kui ilm olnuks jahe, siis otsiks tema samuti päikeselaigu üles. Aga praegu — ei mõista neid inimesi.

"Ära nüüd istu siin, sa varjad päikesel ära!" torises üks tütarlaps koeraga. "Mine ometi eemale!"

"Lama!" kamandas teine tüdruk.

Koer oli õpetatud loom ja heitiski pikali. Ent mõne aja pärast kompas ta käpaga ühe tüdruku küünarnukki. Et see ei teinud tast väljagi, puudutas koer nüüd tasakesi teise tüdruku õlga. Teine tüdruk tõstis korraks pea, ju tema mõistis. "Mine vette!" soovitas ta koerale ja vajus ise endisesse asendisse.

Veidrad tüdrukud — mõtles koer solvunult. Koos sai tulnud ja koos tuleks vette minna. Talle meenus, kuidas ta hiljuti tüdrukute vennaga rannas oli jooksnud ja hullanud. Kuidas nad sörkisid piki randa ja lõbus oli mõlemal. Ja kui palavus neile liiga tegi, sumati koos vette.

Korraga sasis üks õrn käsi koera turja. See oli lepituskatse. Koer sai aru küll, kuid ei liigutanud oimugi. Ta teeskles magajat. Nüüd tõstis tüdruk pea ja vaatas koera. See lamas rahulikult edasi. Teeme proovi — mõtles tüdruk — kas sa magad tõesti nii sügavalt? Tüdruk haaras liivalt kepi, mille lainel olid rannale uhtunud, ja lennutas selle kaarega vette. Koer oli silmapilk jalul, tormas kui tuulispask vette ja juba ta ujuski kepile järele.

Tüdruk heitis taas pikali ja ütles öele: "Nüüd saab ta end veidi jahutada ja me võime rahumeeli päikest võtta!" Ent vaevalt sai ta silmad sulgeda ja keha lõdvaks lasta, kui kuulis oma kõrva ääres lõõtsutamist ja puristamist. Koer oli tagasi. Toika tüdrukute vahele asetanud, raputas ta end nagu kord ja kohus.

"Ära pritsi!" ehmus üks tüdrukutest ärkvele.

"Hull loom! Tegid mu üleni poriseks!" karjatas teine.

Ja tüdrukutel ei jäänud muud üle kui kilgates merre lipata, et end porist ja liivast puhtaks uhada. Koer kargles rõõmsalt klähvides nende kannul. Jah, selline oli see õige rannamõnu.

Jüriöö jooks

Mind valis üks üheksanda klassi poiss oma võistkonda jooksma. Start oli kooli juurest. Jooksime Lipumäele. Lahendasime ära salakirja. Seal oli öeldud, kuhu edasi minna.

Mere ääres tuli käbidega täpsust viisata. Meie võistkonnal läks hästi. Edasi jooksime vetelpääste juurde. Seal seoti ühel tüdrukul jalad kinni ning siis lidusimegi finišisse. Meie võistkond sai teise koha.

STEN TAUTS

Volbriöö

30. aprillil peeti Võsul volbripidu. Siia lendas mitukümmend nõida luudade seljas. Mina olin soonõid. Lõkke ääres tehti mitmesuguseid nõidumisi ja võistlusi.

Üks mäng jäi mulle eriti meelde. Selles mängus tehti nii: olid nõialõksud, millest pidi läbi pugema. Kes lõksu jäi, see läks lõkke juurde. Lõpuks jäin ainult mina lõksudest läbi jooksma. Viimaks kuulutati välja, et mina, soonõid, olen võistluse võitnud, ja ma sain auhinnaks kommikoti.

Oli tore ümber lõkke nõiatantsu tant-sida ja luuaga joosta, nii et suits kõrgele taevasse keerutas.

Järgmisel aastal saavad nõiad volbriööle jälle lõkke juures kokku.

KIRKE LAHT

TEEME LAHTI POSTIPÄLVNA

Võsu Põhikooli III klassi lapsed kirjutasid meile kevadel, kuidas nad volbripidu pidasid, tsirkuses käisid ja jüriöö jooksust osa võtsid. Nende kirjad saime kätte maikuu, kui ööd hakkasid valgeks minema. Avaldada jõuame need alles augustis, kui ööd taas üsna pimedaks on läinud. Mine tea, kuidas lugu nende nõidadega on, küllap nad liiguvad ringi ka pimedatel öödel.

Oli tore nõid olla

Olin otsustanud volbriöö nõidade peost osa võtta. Kuidas saada nõiaiks?

Emma toppis mulle vana seeliku selga ja pani põlle ette. Ta koukis ahjust süsi ja värvis mu näo mustaks. Vanalt nukult sain juuksed pähe, peale sidusin veel suure musta rätiku. Nii oligi nõid valmis.

Kui ma lõkke äärde jõudsin, olid paljud nõiad juba kohal. Seelikuga oli väga imelik olla — see jäi kogu aeg luua külge kinni ning startida oli raske. Võitsin mitu võistlust ja sain kommi ning nätsu. Meie grupi nõiad tegid ka vahva nõialaulu, mille eest saime maitsvat torti süüa.

JANAR KALDA

Nõid on alati tore olla

Neljapäeval riisusime kogu klassiga kooli muru. Äkki ütles õpetaja: "Mis te arvate, kas tulete ka nõiapeole, mis toimub laupäeval kell 19.00. Aga sinna peab nõiariided selga panema." Kõik olid rõõmsad, et selline üritus toimub, ja kogu klass oli meeleldi nõus. Enne minekut värvisin näo vesivärvidega ära, panin selga mustad riided ja otsisin välja luua. Lõkke ääres oli palju nõidu koos, kõiki ei tundnud ära. Õpetajad olid peanõiad, muide, ka meie õpetaja. Sel peol oli palju võistlusi: küll luua seljas, küll koti sees. Üks võistlus oli selline, et pidi kinnisilmi mööda nõõri käima. See oli eriti mõnus. Vahelpeal sai veel kommi, mis rippusid niidiga nõõri otsas. Ma sain küll kommi, aga üks komm jäi mul vist võtmata, sest kuulsin, kuidas keegi ütles: "No on loll, ei tahtnudki!" Peo lõpus nõidus peanõid meilt nõiduse maha, selle oli ta ise meile peale pannud. Oli tore pidu.

KAISA KOTTISE

Tsirkus

Rannaklubis käis Vändra tsirkus etendust andmas. Loomulikult ruttasime kõik seda huviga vaatama. Kõige rohkem meeldisid mulle klounid, sest nad tegid palju nalja. Nad tõstsid laval sangpommi. Siis läks kloun tooli taha, vahetas raske pommi poroloonist pommi vastu ära ja viskas selle laste hulka. Kõik ehmusid ja olid päris hirmul. Hiljem saime seda pommi ka ise katsuda. Tsirkuseskäik meeldis mulle väga.

MARKO EENMAA

JANAR TAMMAI
Kaansoo Vändra sjk.
EE3461 Pärnu mk.

KRISTIINA MARTINSON
Energia pst 20–18 Lepna alev
EE2100 Lääne-Virumaa
Huvid: hobused, lugemine, margid, loomadega kaardid. Ootan kirju 12–14-aastastelt poistelt.

AGNE ENUS
Turu 20a–1 Vändra
EE3461 Pärnu mk.

TRIINU MILL
Tehumardi 13–28 EE0036 Tallinn
Huvid: udupaberid, kleepsud, margid, muusika, kirjavahetus.

MAARJA ÕISPUU
Riia mnt. 32a–19 EE2900 Viljandi
Huvid: kleepsud, muusika, ujumine, sport.

LIISA KUHHI
Toometalu 9 Mäetaguse küla Piira
EE2100 Rakvere

KRISTIINA KUUS
Tiigi 23–17 EE2400 Tartu
Huvid: joonistamine, nätsu- ja kommipaberid.

HEIGO PIHLAK
Purtse sjk. EE2061 Ida-Virumaa
Huvid: laulmine, ujumine, suusatamine, armastan loomi.

VELVE PIHLAK
Purtse sjk. EE2061 Ida-Virumaa
Huvid: söögitegemine, laulmine, armastan loomi.

RAHEL VILU
Teaduse 17a–4 Saku EE3400 Harju mk.

BIRGIT PURRES
Kiisa 9–35 EE0013 Tallinn
Huvid: ujumine, udupildid, kaardid, kleepsud.

MAARIT KANT
Posti 8–1 Vändra
EE3461 Pärnu mk.
Huvid: tantsimine, joonistamine, lugemine, kommipaberid.

HELEN HEPNER
Kuuse 29a–11
EE3170 Haapsalu
Huvid: vehklemine, ratsutamine, kirja- ja udupaberid.

Juba kahes "Tähekeses" on kaaren Kaarel kirjutanud vanaaja maailmaimedest. Neid jätkub sellessegi numbrisse.

Niisiis — kuuendaks imeks loeti Rhodose kolossi. Koloss tähendas inimesest suuremat inimkuju. Vahel kuuled sinagi täiskasvanuid kasutamas võõrapärast sõna "kolossaalne". See tähendab suurt, võimast ning on kreeka keelest meieni jõudnud just tänu nendele hiidkujudele.

Rhodos oli rikas saareriik Kreeka aladel. Seda külastas möödasaõidul palju kaupmehi. Ime siis, et hea äritsemispaik äratas teistes riigivalitsejates vallutushimu. Kui rhodoslased olid oma saare vabadust korduvalt eduga kaitsnud, otsustasid nad tänuks püstitada hiigelkuju päikesejumal Heliosele. Räägiti legendi, et Heliose käsul olevat Rhodose saar merepõhjust üles kerkinud. Sellepärast peeti Heliost ka saare kaitsjaks.

Asuti raha koguma ja materjali kokku ostma. Kuju pidi tulema pronksplaatidest. Tööd kestsid 12 aastat. See on just nii pikk aeg, et sina jõuaksid esimesest klassist gümnaasiumi viimasesse. Paljude osavate meistrite usina töö

tulemusena valmis Rhodose sadamasse 16-korruselise tornmaja kõrgune hiiglane. Juba kaugelt näitas ta lähenevatele laevadele sadamasse teed.

Õnnetuseks oli Heliose kuju kõigist ilmaimedest vist küll kõige lühema elueaga. Ta jõudis "elada" nii umbes vanaisa vanuseks. Siis tabas saart purustav maavärin. Hiiglane murdus põlvist pooleks ja nii jäi ta lebama tuhandeks aastaks. Kuid ka siis käisid teda imetlemas inimesed kaugelt ja lähedalt. Vähe oli neid, kes ulatasid kahe käega Heliose sõrme ümbert kinni võtma. Lõpuks müüsid saare vallutanud araablased pronkskuju tükid ühele kaupmehele maha. Too tassis need 900 kaameli seljas

minema. Nõnda ei teaski me midagi hiigelkuju kohta, kui mitte väljakaevamistel poleks leitud tähtis kivitahvel. Sellel kujutatud Helios seisab, käsi silmle tõstetud ja päikesekiirtest pärg ümber pea.

Ja ongi järg viimase — seitsmenda ime käes. Väga palju aastaid tagasi oli Egiptuse riigi pealinnaks Aleksandria. Linn oli ehitatud kohta, kus suur Niiluse jõgi ühineb merega. Jõesuudmes paiknes ka palju saari. Ühele neist, Pharose-nimelisele saarele, ehitati valitseja käsul hiigelmajakas. Siiani oli läbi aetud lihtsalt kivi-hunnikutel ja kõrgendikel põlevate lõketega. Isegi kuulsas Ateena sadamas juhtisid laevade teed vaid kaks sammaste otsa tõstetud tulelonti. Pealegi oli Pharose tuletorn küllalt kõrge – peaaegu Tallinna Oleviste kiriku kõrgune. Ennenägematu oli ka peegelsüsteem, mis lasi tules kaks korda võimsamana paista.

Tänapäevaks on majakast järel vaid varemed. Needki on mattunud pealeehitatud uute majade alla nagu kogu vana Aleksandria. Tore, et juba vanasti üht-teist üles kirjutati. Nii oleme teada saanud paljust huvitavast, mis siis tehti.

Joonistanud ja kirjutanud HELI VEIGEL

RAUDROHI

Kui unistajana ainult taeva laotusse vaadata, võid end pilverändurina kaugele maade taha mõelda. Kui aga looduses ringi liikudes igal sammul maha vaadata, "kohtad kindlasti päris paljudes kasvukohtades seda väga tuttavat valgete õite ja iseloomuliku lõhnaga taime — raudrohtu.

Raudrohi kasvab nii teeservadel, kuivadel niitudel, põlluveerel kui ka metsaserval. See on nii tavaline taimeliik meie kodumaises flooras. Vanaema on kindlasti sulle kõha puhul või valutavat kõhtu ravides keetnud raudrohuteed — niisugust helekollast. See on päris hea, aga tõeliseks raviks peab tee olema ikka kange ja siis on see päris mõru.

Värskete löikehaavade korral hõõruti raudrohu leht käte vahel mahlaseks ja pandi haavale. Ehk sellepärast kutsutaksegi raudrohtu rahvasuus veriheinaks ja uuehaavarohuks. Aga sel taimel on veel teisigi nimetusi: kadakahain, raiarohud, raudvererohi. Oma ladinakeelset nimetust *Achillea* pole raudrohi saanud mitte kuulsalt ja välejalgselt Trooja sõjas võidelnud kangela Achilleuse, vaid vana-kreeka arsti Achilla nime järgi. Tema kasutas juba

Vösarraudrohi.

Pildistanud **Mai Zernask**

ammustel aegadel raudrohtu ravimtaimena raskesti paranevaid haavu ravides.

Suvisesse vaasi on väga kaunis panna raudrohtu koos samal ajal õitsevate jumikate, kellukate ja kesalilledega. Raudrohu õisikuid on väga kerge kuivatada ja kasutada lilleseadetes ka talvisel ajal. Väga kaunid on kuivkompositsioonid koos kuivatatud õelilledega, kassiristikute, samuti looduslike ja kultuurkõrrelistega, nagu lakkoder, jänesesaba, väriheinad. Hariliku raudrohu roosaõielisi aedvorme sobib ka vaasi panna.

MAI ZERNASK

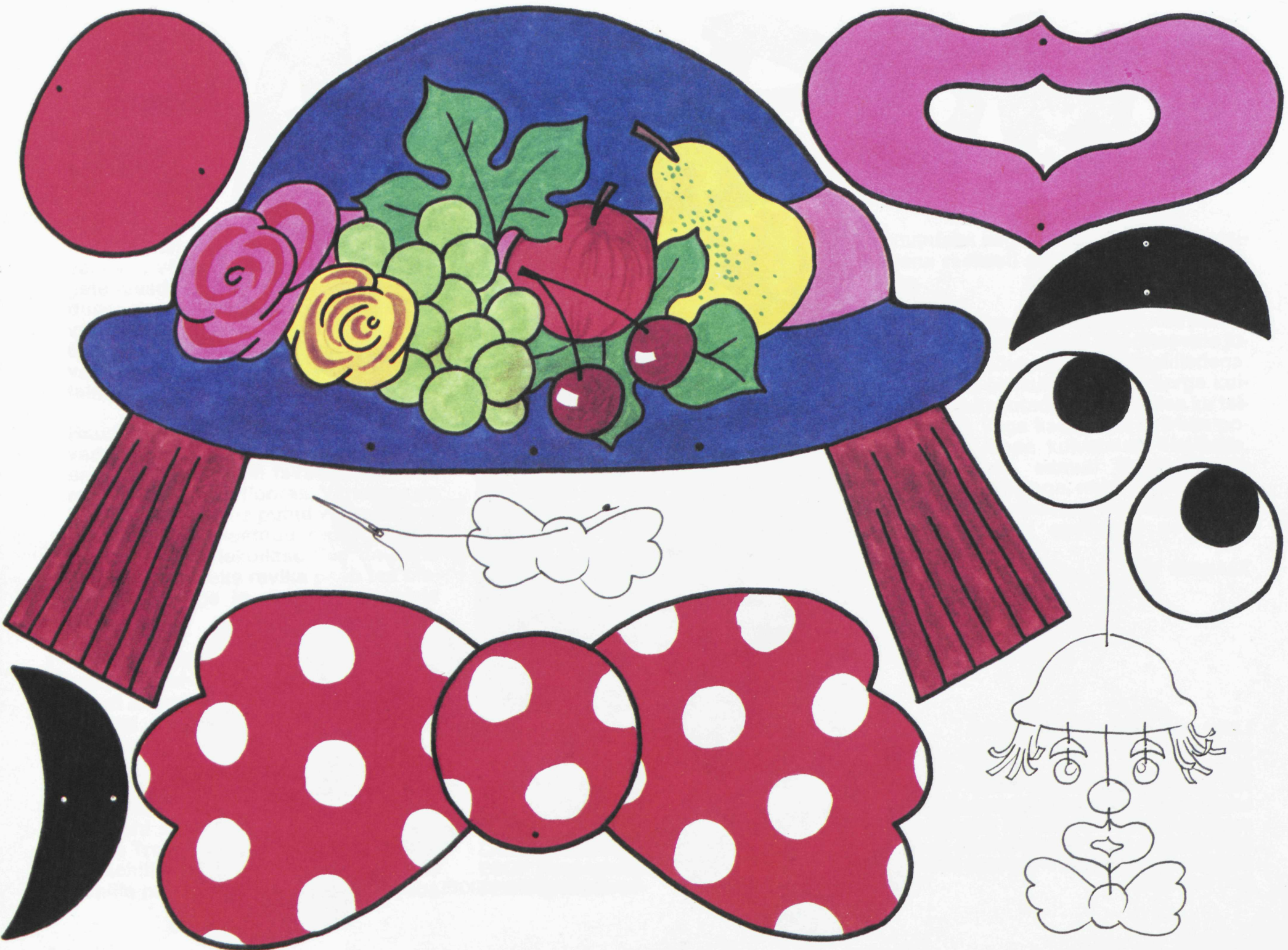
Aprillikuu loosimisega võitsid vesterni-Barbie **KRISTIINA PIIRISILD** ja **KADI SEPP** Tallinnast, **KÄTLIN PIHLAK** Toilast, **ANU TOMMULA** Kaalepist, **ANNIKA SAALISTE** Valgust, **LAURA SÜLD** Kaalist, **MARIA EVESTUS** Kuressaarest, **JANNE KLADE** Välustest, **ANNIKA ESOP** Haapsalust, **KAISA KOPPEL** Püssist, **JAANIKA KUUSIK** Vana-Vigalast, **HELINA KRIISKA** Kärdlast.

KLOUNI PEA

Lõika pea osad välja ja kinnita üksteise külge rippuma õiges järjekorras, nagu näed joonisel. Niit pista läbi punktidega märgitud kohtade nõela abil. Tagumisele poolele tee sõlm. Klouni pea võid riputada akna ette, oma toa uksele või ka seinale (valge paberitaustale).

Joonistanud HELI VEIGEL

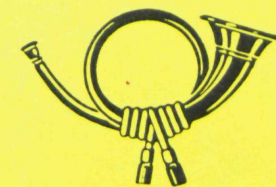
MILLISED VILJAD JA LEHED
KUULUVAD KOKKU?

Joonistanud REET REA

Lasteajakiri
«TÄHEKE»

Asutatud jaanuaris 1960.

Ilmub kord kuus.

Toimetuse aadress:
EE0007 Tallinn
Pärnu mnt. 67aPeatoimetaja
ELJU SILD tel. 681 495
Vastutav sekretär
VIIVI VARIKSAAR tel. 681 495
Vanemtoimetaja
JAAN RANNAP tel. 681 400
Kunstiline toimetaja
PRIIT REA tel. 681 400Priniall
EE0190 Tallinn Pärnu mnt 67a
Trükiarv 24660
Tell. nr. 3479.Toimetuse käsikirju
ei tagastaESIKAANEL
ANNELIIS
AUNAPUU
JOONISTUS

HIND 4 KROONI

Seda pajatab üks ennemuistne lugu. Seal räägitakse sellest, kuidas olevat tekkinud Taani väinad ja Balti meri, Island ja mitmed teised saared Euroopas.

Lugu on siis sedasi, et Inglismaal valitsenud noil aegadel hea kuningas. Paleest ei puudunud ka imekaunis printsess. Saarel elati oma rahulikku ja mõnusat elu. Ühel päeval lähenes merest hädaoht — hiigelsuur koletis. Ta oli ilmselt mandrilt kõik inimesed nahka pannud ja otsustas nüüd saare veerde elama kolida. Et teda mõneks ajaks rahule meelitada, otsustasid riigi targemad pead talle iga päev ühe kauni tütarlapse kinkida. See oli hirmus otsus, kuid pidi ära hoidma kogu rahva hävingu. Sama saatus ootas ka kaunist kuningatütart. See ajas vana kuninga meeletehetele. Oli jäänud vaid üks võimalus — lohe tuli tappa.

Kutsuski kuningas kangelased kokku ja lubas võitjale kogu kuningriigi, krooni ka printsessi kaasaks pealegi. Kutsele vastas kolmkümmend noort sangarit. Täies lahinguvarustuses läksid nad randa koletist kohtama. Vaevalt sai too aga pea veest välja tõsta, kui kangelased jalamaid oma kangelaslikkuse unustasid. Ei jäänud vanal kuningal üle muud, kui ise ranna poole teele asuda. Juhuslikult tegi nii ka naaberkülas elav noormees nimega Laiskvorst. Ta oli noorim seitsme venna seas. Nood ei hoolinud poisist eriti, sest pidasid teda veidi melikuks.

Mida lohe Euroopas korda saatis

Kuulnud koletise hirmutempudest, virgus Laiskvorst otsekohe. Ta oli täiesti veendunud, et kõik ta jõuvarud olid kokku hoiatud nimeilt koletisega võitlemise tarvis. Öösel põgenes Laiskvorst kodunt ja suundus otse randa. Ta teadis, et hommikul ärgates haigutab lohe seitse korda ning sel ajal on teda kõige parem rünnata.

Rannast leidis Laiskvorst laevukese, ronis selle pardale ning võttis suuna otse hiiglase suule. Kohe, kui too lõuad haigutuseks avas, vupsas laevuke suhu, liugles kõrist alla ja jõudis kõhtu. Sinna tegi Laiskvorst suure lõkke ja purjetas suu kaudu jälle välja. Kui ta randus, lendas koletis parajasti õhku.

Tema tõelisest suurusest anab tunnistust see, et oma kaheharulise maokeelega viimast hoopii andes rebestas ta mandrisse suured vaod. Sinna valgus meri ning Taani väinad ja Balti meri olidki olemas. Koletise kihvad kukkunud merre Teravmägede saarteks. Ja ega seal peale teravate kaljude tõesti suurt midagi ole. Lohe pea vajunud Inglismaa kõrvale ja nii saanud iirlased endale liri-maa. Keha polevat aga midagi muud kui kauge Islandi saariik. Tule tõttu lohe kõhus ajavad Islandi mäed siiani suitsu välja ja vesi maapõues on kuum nagu saunas.

Kui maailma hirm hävitatud oli, täitnud Inglismaa kuningas oma töötused. Virgaks saanud Laiskvorsti ja printsessi pulmad olevad olnud ilusaimad, mida Inglismaal iial nähtud.

HELI VEIGEL